Ч. 121. Чернівці, субота дня 19. жовтня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграницї 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.
Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

Нашим буковиньским читателям на розвагу.

Нам уже нераз приходило на думку, як би то добре було, щоби житє буковиньских Русинів було якесь жвавійше, рухливійше, а не таке заспане, як тепер. А то щоби ми й хотїли щось більше писати про справи буковиньских Русинів, то не можемо, бо житє наше ту скупе в важнїйші факти, пливе собі не як Черемош або як Прут, але як лїнивий потік на Подїлю. Дві сотнї з половиною сьвідомих інтелїґентних Русинів — тілько всего воску й сьвічки маємо ту, а решта то несьвідомий нарід, котрий жде, не нажде ся, щоби хтось взяв его у свою опіку та почав его учити.

Дехто з наших читателів думає собі певно: „Все то гарно і добре, та на що „Буковина“ занимає ся так часто галицкими справами? Най би писала про буковиньских Русинів!“. Легко зробити такий закид, та тяжше сказати, що писати про них. Житя ту мало, роботи ще меньше; люди анї не бавлять ся, анї поважної народної роботи не роблять, читалень всего на всего двайцять тай то не всї мають добрих провідників — о чім же ту частїйше писати? Тілько всего добра, що горстка діяльних Русинів в Чернівцях, тай то на них паде вся робота: роби перше плуг, потім купуй конї, дальше торгуй ся о поле, на котре сусїди лакомі, вкінци сам ори, купуй зерно і сам сїй; а при тім всїм терпи, як на тебе ріжноязикі вороги камінєм мечуть. Годі малій черновецкій громадї дати всьому раду; треба доконьче більше сил до роботи і треба вкінци ту роботу подїлити поміж себе.

Сьмішно то виглядає, як котрий Буковинець-Русин каже: „Що нас обходить Галичина або Україна! Ми маємо свій край, тай самі якось жиємо; отже вистарчить нам себе знати тай про себе дбати“. Таким льокальним, узкоглядним патріотам найлучше відповісти „Мели Іване, поки вітру не стане“. Такий вітер льокального патріотизму ще справдї у Буковинї віє тай буде ще до часу віяти — з чого особливо радість для декотрих мельників, що на чужім млинї хотять своє зерно молоти — та даремно глядаємо у тих льокальних патріотів якоїсь роботи на ширші розміри. Гарна то прикмета, любов до рідного краю, та она зовсїм пуста, коли проявляє ся лише на словах, а не на дїлах в користь свого краю. А відтак і не дуже то она така дотепна в тім випадку, коли зважить ся, що ніякого буковиньского народу нема, лише єсть руский і волоский нарід, і оба они мають своїх рідних земляків, один в Галичинї, Угорщинї і на Українї, а другий в Семигородї та Румунії, котрих любити повинні.

Се річ така ясна, що й говорити про ню шкода, а тимчасом на Буковинї є ще такі льокальні голословні „патріоти“, горді на свій узкий патріотизм, як би не знати на що. Ми такого провінціонального патріотизму не признаємо і тому пишемо часто про галицкі справи. Як би хто хотїв робити з того докір „Буковинї“, то най ще памятає і то, що буковиньскі Русини самі не потрафили би що удержати навіть такої ґазети, що виходила би раз в тиждень, а „Буковина“ має тепер вчетверо більше передплатників в Галичинї, як на Буковинї.

Чверть мілїона буковиньских Русинів колись певно буде мати й кілька своїх часописий і ріжні свої інституциї, але тепер годї про се й думати; у нас що лиш почала ся робота, а людий до роботи дуже мало. Вже як би зпоміж тих нецїлих 300 інтелїґенциї найшлась хоч половина охочих до роботи не лиш для себе, але й для народу, то житє наше на Буковинї поплило би ширшим руслом і других заохотило би пристати

---

2) ## Дещо про польско-рускі відносини.

—о—

Статя д-ра Івана Франка.

(Дальше).

Посол Романович так говорить патетично о сїй справі:

„Ми не можемо справою домашною узнати квестию, чи Русин стоїть на ґрунтї народно-рускім, чи на всеросийскім ґрунтї. На мій погляд, домашним спором поміж Русинами єсть борба поміж тими таборами рускими, котрі, признаючи відрубність від Росиї, не спроневіряють ся своїй народній мові, свому обичаєви, свому народному духови, а ріжнять ся чи то в справах суспільних, чи в справах політичної тактики. І можу сказати, що се сторонництво, до котрого я належу, не мішало ся нїколи до спору поміж Романчуком а Барвіньским і Вахняниным. Бо тут борють ся поміж собою Русини, з котрих одні суть тепер за опозицийною полїтикою, а другі за тим, щоби при помочи вирозумілости і прихильности до правительства старати ся о щораз нові здобутки для Русинів.

Але хто боре ся під гаслом: „одна мова і одна віра від Карпатів аж по Волгу“, хто мову руску переображує на московску, хто (як один упавший кандидат з остатних виборів) в імя повисшого гасла приймає православіє і старає ся ширити его серед униятского люду, ширить боготворенє царя — того яко ворога Польщі і Руси треба поборювати. І єсли правдиві Русини борють ся з тим убиваючим напрямом, то ми Поляки без ріжницї сторонництв, маємо право і обовязок станути по сторонї Русинів против москвофілів, котрі свою власну народність старають ся погубити. То не значить, що Поляки мішають ся до домашних справ Русинів, то єсть управнена борба з ворогом, сповненє простого обовязку власної оборони. Сповняючи сей обовязок, польска демократия зовсїм не противить ся засадї, після котрої поступає з Русинами на засадї справедливости і призная народних прав, так само, як не виступає против засади справедливости і свободи той, хто від своєї або від брата свого стріхи відганяє палія, що запалену скипку кладе під стріху“. —

Правда, як то гарно, як справедливо, як велично! Та на жаль, єсть ту один гачок. П. Романович пробує означити Русинів comme il faut (так як треба) і щож каже? Ото каже, що на симпатиї, на поміч в его очах заслугують „Русини, котрі, признаючи відрубність Руси від Росиї, не спроневіряють ся своїй народній мові, свому обичаєви, свому народному духови“. Я мав би право спитати ся п. Романовича, чи він або хто небудь з его сторонництва зможе означити докладно ту мову, ті обичаї, того духа, що мають бути прикметами правдивого Русина, без котрих він не міг би бути Русином? Чи п. Романович знає на стілько мову, обичаї і духа руского народу, щоби міг бути судиєю і в кождім данім випадку казати рішучо: „сей Русин єсть правдивим Русином, а той нї?“ А коли п. Романович сам себе не узнає в тій справі компетентним, то хтож є до того компетентний? Кому в кождім конкретнім случаю повірить на слово.

На жаль, дотеперішні події польско-руских відносин в Галичинї поучають нас, що в таких конкретних случаях всї ті делїкатні дистинкциї щезають, а бере верх первістний, брутальний інстинкт. Адже остатним словом тих подій єсть акция центрального комітету для всхідної Галичини, та памятна акция, за котру перед істориєю відповідає і той відломок польскої демократиї, на чолї котрого стоїть п. Романович. З фразою про москвофільство на устах ударяв сей комітет *на кандидатури всїх без виїмки фракций руских,* котрі уживши слів п. Романовича суть тепер за опозицийною полїтикою. (Комітет сей виступав і против головного комітету п. Барвіньского! — Прим. ред. *Буковини.)* Справдї такого доптаня волї і прав руского народу, якого допустили ся в *хосен кандидатів центрального комітету,* не оправдує ніяка обава о москвофільство. Адже в часописях т. зв. демократичних, не вилучаючи і Nowoї Reform-и найбільша частина опозицийних кандидатів руских, без огляду на то, чи були радикалами чи народовцями, фіґурувала яко „москвофіли“; до них зачислено і д-ра Олесницкого і селян Гурика, Дякова, Остапчука і народовця д-ра Горбачевского і радикала д-ра Дорундяка. Чи се сьвідчить о докладних інформациях в руских справах? І ті люди, котрі суть так докладно поінформовані о складї сторонництв і фракций руских, що признають

до роботи; але поки-що нема способу, як розворушити тих людий. Знаємо ту декотрі місцевости, де находить ся більша громадка інтеліґентних людий, що могли би розворушити всю місцевість, заложити якесь огнище для товариского житя, зорґанізувати повіт; але на жаль они чи не хотять, чи таки боять ся роботи. А хто-ж за них зробить се, що доконьче потрібно зробити? Селяньство на Буковині і заможнійше, і не таке пригноблене, як у Галичині, отже й приступнійше до орґанізациї, до осьвіти, а тимчасом нема кому ним заопікувати ся. Кождий собі каже: „Моя хата з краю, нічого не знаю". Так не йде; за нас ніхто роботи не прийме ся; а коли прийме ся Волох, то вже певно не на нашу користь.

З обчислень наших знаємо, що переважну частину рускої інтеліґенциї на Буковині становлять буковиньскі учителї. Есть їх близько сто пятьдесять. До них ми мусимо звернути ся зі своїм словом. Тяжкий то вправді хліб — се учительство; забирає часу богато і томить чоловіка так, що ледви чи й можна до чого по науцї брати ся. Що-ж діяти, коли власне ніхто иньший, тілько ті труженники народні, втомлені, мало плачені учителї мусять приняти ся ще й поза школою просьвітної роботи, бо иньших до того нема. Не лише в школї принагідно, в границях означених законом треба вщіплювати в дїтий рускість, приналежність до великого руско-україньского народу, — але й поза школою, особливо між дорослою молодїжію, приступнійшою до новітних звичаїв, до науки, треба виробити собі вплив, а у них охоту до просьвіти. Молодїж шкільна, підрісши, буде вже сьвідома і приступна до дальшої науки; але поки-що годї дати пропадати цїлій ґенерациї в середнім віку. Осьвідомлене єї поможе лише зростови просьвіти; коли-ж не буде осьвідомлена, то стане тілько завадою для будучих поколїнь.

„Добре тобі писати, а от прийди та подиви ся, чи можна що зробити" — скаже неодин. Певна річ, що лекше говорити, як що повинно бути, а тяжше зробити. Певна річ, що проповідувати не велика штука! Але-ж ми того й на цїли не маємо, учити людий знаної річи, що хто не посіяв, той не буде мати що збирати; ми лиш — що в нашій силї — хочемо звернути увагу тих, котрі жиють у користнійших обставинах, щоби не залишили вільних хвиль уживати доконьче на просьвіту громади, в котрій перебувають. Як до того брати ся, на то вже є так богато рад, що й згадувати про них не хочемо; лише треба доброї волї, щирого серця руского, почутя народного, а робота й охота найде ся. Певна річ, робота над селянами дає богато клопоту, треба розбивати велику темноту, що обгорнула ум селян, але-ж не розбивши оріха ніхто до зерна не дістане ся, треба доконьче розбивати шкаралупу темноти і невіжі. В Галичині є люди, що по десять разів брали ся до такої роботи, і десять разів тратили охоту, але вкінци таки завзяте їх мало успіх; село ставало взірцеве і боготворило свого учителя-провідника. Ніхто-б не повірив, хто не бачив, кілько один енерґічний, сьвідомий інтеліґентний громадянин може зробити, коли хоче і коли в такій прекрасній, славній, вдячній роботї шукає благородного вдоволеня, далеко певнійшого і вартнійшого, ніж дають всї наші хвилеві розривки, якими ми звичайно одушевляємо ся.

„Говори, Климе, най твоє не гине!" — знов немов чуємо голоси спокійних недовірчивих селюхів, що поза старанєм на свою особу не бачать нічого иньшого. Отже знайте: ми будемо все говорити, най наше не гине, будемо все накликувати, щоб самолюбства було як наймевьше, — і то так довго, аж буде з того успіх. Чей знайдуть ся люди, чутливі на недолю темного народу, чей знайдуть ся Русини, що у щастю громади побачать своє щастє і частину житя свого і працї своєї зложать на престіл дорогого народу! Ми в то віримо і в тій надії пишемо отсї слова.

Всїм, що хотять брати ся до роботи, і черновецка „Руска Бесїда" і наша редакция подасть як найрадше всякі потрібні інформациї; лише просимо відносити ся до нас з таким довірєм, з яким ми отсе відносимось до вас, дорогі братя Буковинці!

Слївце до рускої інтеліґенциї а особливо до рускої молодїжи академичної.

Дуже часто можна почути поклики, що все нам належить ся на полї прав національних, а з тим і жалї та нарікання, що сего й того нам не дають. Та покликавши наше народне сумлїнє за сьвідка, спитаймо себе, чи користуємо ся ми хоч тими засобами, що вже осягнули на тім полї, чи нашими власними поступками засьвідчаємо потребу ставлених широких домагань?

Не далеко сягаючи, розгляньмо ся в самому Львові, де єсть мійска 4-клясова народна школа руска (мішана, для хлопців і дївчат в купі) ім. Маркіяна Шашкевича, 4-кл. державна взірцева школа руска для хлопців, а така сама окрімно для дївчат, та руска ґімназия. Загляньмо там і спитаймо, чи всї рускі дїти ходять до тих шкіл, чи сї школи переповнені дїтьми так як иньші тутешні школи? З важким жалем треба сказати: нї і ще раз нї! А се тому, що одному та, другому ся недогода, то тим, то сим виправдує ся, що не посилає своїх дїтий до рускої школи, а тимчасом в польских школах львівских повсюду доволї дїтий і в

собі право рішати, хто єсть правдивим Русином а хто нї? Кілько-ж то тисячів разів Поляки з Русинами при спільних бенкетах і гостинах говорили про братерство і пили тоасти на інтенцию: kochajmy się! Нехай п. Романович скаже нам по совісти, кілько знає Поляків у всхідній Галичині, особливо членів свого сторонництва, котрі би вміли добре говорити, читати і писати по руски, котрі би мали хоч сяке-таке понятє про руску лїтературу, руске житє духове і партийне? Ми не знаємо анї одного такого. А чей же і того було би замало до рішаня правдивої або неправдивої рускости, бо ту треба би пильно слїдити за всїм, що діє ся в руских кругах, держати руку на живчику цїлого народного житя Русинів. А котрий же з галицких Поляків може сказати про себе: „роблю се"? А проте, знаючи так дуже мало Русинів, їх мову, їх лїтературні змаганя, кілько-ж то Поляків признає собі право опікувати ся Русинами, давати їм батьківскі ради і указки, котрі нераз відзначають ся таким знанєм справи, що тілько пустий сьміх збирає чоловіка! Адже ми чули в ратуши, як посол Ґольдман, говорячи про москвофільство Русинів, покликував ся на реферат п. Скалковского о популярних книжочках общ. Качковского. Отже 1. п. Ґольдман виробляє собі свій погляд після слів иньшого чоловіка, а сам не може навіть сконтролювати, кілько в них правди; 2. істнованє лїтературно-віроісповідного москвофільства бере за доказ істнованя зорґанізованої полїтичної партиї москвофільскої, котру треба поборювати також полїтичними способами. Таке саме блудне коло бачимо і в наведенім повисше розумованю п. Романовича лише ще й з твердженєм, що „Поляки мають право і обовязок станути по стороні Русинів против москвофілів." Вашими-б устами та мід пити, пане Романович, — скажу на се рускою пословицею. Та скажіть-но з ласки своєї, де і коли Поляки сповнили то своє право, сей свій обовязок? Довгі десятки лїт від 1860 року бороли ся з собою в Галичині поміж Русинами напрями українофільский і т. зв. сьвятоуский на поли лїтератури і шкільництва, але Поляки, кромі плятонічних заявлень, не подали в тій борбі ніякої помочи українофілам (нинїшним народовцям), а проєкт польско-рускої угоди, поданий народовцем Лавровским, так само пішов до коша, як і „москвофільскі" внесеня. Мала проба „протеґованя" українофілів заложенєм субвенціонованого орґану *Русь*, до котрого притягнули кількох спосібнійших галицко-руских письменників (Горбаля, Климковича, Вол. Шашкевича) замість підперти сей напрям, принесла єму лише величезну шкоду, бо здискредитувала кількох спосібних молодців і на завсїди зломила їх писательску карієру. Субвенциї, давані на руский театр, на кілька часописий і бурс суть такі дрібні, що про їх добродійний вплив на розвій руского письменства і говорити не можна; впрочім субвенций тих, даваних з гроша к р а є в о г о, не можна уважати ніяким специфічно польским дарунком для Русинів. А впрочім нехай нам п. Романович покаже хоч одну поміч, яку би Поляки а особливо члени єго сторонництва, подали чесним Русинам в їх лїтературній і полїтичній борбі з москвофілами.

П. Романович і єго сторонники обурюють ся дуже на се, що в Галичині жиють люди, що намагають ся писати по росийски, що величають царя, склонюють ся до православія і т. п. В тім випадку суть дві евентуальности: або ті люди роблять щось незаконне і каригідне і повинні підпадати під риґор законів, або роблять щось таке, що їм робити вільно, а в такім случаю для відверненя їх від таких симпатий нема иньшого способу, як лише відобрати їм ґрунт, на якім виростають ті симпатиї. А виростають они з двоякого ґрунту: або з погорди до селянина, до хлопскої мови (рускої) і змаганя до „паньскости" (таке було старе сьвятоюрство і таких „москвофілів" маємо маємо ще й нині доволї), або з почутя невдоволеня з теперішних відносин в Галичині, котре спонукує людий до залицаня з Москалями і москвофільством, як то роблять н. пр. Молодочехи і взагалї велика частина австро-угорских Славян.

І єсли з москвофільством першого рода боре ся найуспішнїйше руске українофільство, особливо (?) радикально-поступове, проголошуючи любов і пожертвованє для простого люду, пригадуючи, що руска інтеліґенция, котра зросла працею і потом сего люду, має передовсїм обовязок доложити своїх сил і інтеллектуальних засобів до піднесеня єго з нужди, — то з москвофільством другого рода найуспішнїйше могли би бороти ся ся самі Поляки, поступаючи з Русинами справедливо, полїтично, відповідно до своїх широко понятих народних інтересів.

(Конець буде).

народних і в гімназиях, що стало-б на засвоване нових хочби трех шкіл руских народних а одної гімназиї — а се тому, бо у наших людий байдужність національна та нема почутя, що треба дбати про національне виховане дітий та про розвиток і зріст руских шкіл.

Загляньмо-ж і до університету. Тут вже другий рік маємо катедру історії України-Руси, єсть і катедра рускої мови і історії літератури (після смерти Огоновского не обсаджена, став викладати лише доцент др. Колесса), єсть руска катедра карного права. Спитаймо-ж, чи богато руских студентів вчащає на сї виклади, а особливо на виклади історії України-Руси знаменитого професора Грушевского, які повинні-б заінтересувати не тілько молодїж академичну, але всю руску інтелїгенцию в містї. На жаль і сором можна хиба дрібний гурток побачити на сих викладах. А чому, бо у нас люди звикли до „многоглаголанія“ і „пустоглаголанія“, а до науки, котра ще неодному з старших вельми придала-б ся, нема охоти. Коли вторік др. Божиньский читав лекциї з польскої історії, можна було бачити в авдиториї крім академ. молодїжи богато поважної польскої інтелїґенциї, а між тими був пильним слухачем б. суфраґан Пузина. А у нас?! Чи так ми засьвідчаємо потребу институций для національно-просьвітного розвитку нашого народу? Жаль і сором.

„Правда“.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 18. жовтня 1895. р.

Час відновити передплату! З днем 1. (13.) жовтня почав ся четвертий квартал, а декотрі передплатники залягають ще з передплатою за минувший квартал. Просимо наших впв. передплатників о відновленє передплати і вирівнанє залеглостий. — *Адмінїстрация „Буковини“.*

Окружним лікарем для сільского округа черновецкого вибрано д-ра Івана Сайка.

Доповняючий курс рільничий при трикласовій народній школї в Настасові, тернопільского повіту, отворено дня 10. с. м. торжественно. Курс той має задачу подати сільскій молодїжи найголовнїйші відомости теоретичні і практичні з науки сільского господарства, щоби приготовити еї до будучого званя. Управителем курсу є п. Іван Роґальский.

Нове політичне товариство „Народна Рада“, завязало ся в Сяноці; перші збори відбудуть ся дня 18-го с. м. о 9. год. вечером в „Народній Торговли“.

Збори тов. „Народний Дім в Сяноці“ відбуть ся в сали маґістрату дня 18-го с. м. о 10. год. рано. На порядку дневнім стоїть між иньшими також справа купна дому.

Господарске віче. Головний вділ львівского тов. „Просьвіта“ порозумівшись з своєю філією в Перемишли скликує перше господарске віче до Перемишля на день 31. жовтня с. р. о год. 2-ій з полудня з слідуючим порядком дневним: 1) Вступне слово заступника голови тов. „Просьвіта“; 2) повитанє зібраня головою філії тов. „Просьвіта“ в Перемишли; 3) реферат проф. Івана Прийми „О орґанїзациї сільских крамниць; 4) реферат адвоката д-ра Костя Левіцкого „О орґанїзациї кредиту селяньского“; 5) поясненє о. Івана Негребецкого „О важнїйших знарядах господарских“. По закінченю нарад наступить після вильосованя роздача знарядів господарских, закуплених головним вділом „Просьвіти“.

Політехніка львівска числила в минувшим роцї 261 слухателів, а именно: на вділї інженериї 148, будівництва 35, будови машин 47 і хемічно технїчним 31. Поляків (разом з жидами) було 248. Русинів 11, а надто 1 з Росиї і 1 з Болгариї. Стипендий побирало в I. півроцї 38, а в II. півроцї 40 слухателів.

Про горівку помістив славний лікар др. Даремберґ в Journal des Débats статю, в котрій розповідає про свої проби з горівкою в парискій лябораториї. Показало ся, що природна горівка, рум і черешнівка суть шкідливійші ми як штучні. Два крілики, котрим запустив 10 куб. центеметрів руму з Ямайки і Мартинїк, нагло погибли. Коли-ж двом иньшим крілкам запустив по десять куб. цм. штучного руму, то дістали сильний заворіт голови і лежали без памяти, але скоро отямили ся, коли їм запущено 10 куб. цм. фузлю 38-степенного. Подібні результати видали проби з чистою і штучною черешнівкою. Ще гірші річи розповідає др. Даремберґ про ріжні ґаткі горівки, особливо про якусь, котру фабрикують в Трінідад, а котра в скількости 7 куб. цм. убиває крілків. Абсінту вистарчають 2, 3 або 4 куб. цм., а власно найславнїйші продукти показали ся найшкідливійшими. Тут крілики діставали передовсім корчі, потім блювоту і глубокий сон, а за три або чотири години погибали.

Доходи артистів. Цікаві дані подає одна театральна ґазета про доходи перворядних артистів. Найбільші доходи має Падеревский. Єго концерт в Чікаґо приніс єму чистого доходу 28.000 марок, в Льондонї 20.174 марок. За 100 концертів в Америцї одержав він від імпресариа округлу суму міліона марок. По нїм приходить панї Мельба, котра за кождий виступ бере 5000 марок. Дальше славний баритоніст Плавсон 2500 марок, панї Брема 2000-2500 марок, анґлїйский тенор Бен Девіс 2000 марок; Едвард Решке бере за відсьпіване трех або чотирох пісень в сальонї 4500-5500 марок, а за виступ в опері 6000 марок. Окрім того одержують артисти, що виступають в палатах анґлїйских льордів і банкер в прекрасні дарунки. Навіть дїлеґанти і супровідники на фортепянї одержують високу плату і подарунки.

100-лїтна річниця подружя. Фінляндскі ґазети доносять, що на оляндских островах мешкає повітовий судия Оляф Лїндеман, котрий сими днями обходив 100-лїтну річницю свого подружя. Супруги тїшуть ся добрим здоровем і памятю. Лїндеман доси позістає в урядї.

НАУКА, ШТУКА і ЛІТЕРАТУРА.

—o—

Літературні оповістки.

В прагскім тиждневнику Čas (в ч. 18. з 21-го м. м.) помістив F. H. зміст звістної брошурки *Нарід в неволї*. З вступного слова автора пробиває ся щира симпатия для нашого неволеного народу.

Твори Степана Руданьского. Том I. Піснї. Приказки. Приспівки. Байки. Бібліоґрафічний показчик. Заголовки „Сьпівомовок“. Видане М. Комара. Коштом видавця. — У Львові 1895. 16⁰ 192 стор. Цїна 40 кр. (з портретом автора).

Кобзар Тараса Шевченка. Выборъ поезий для народу. Частина друга. — (Книжка тов. „Просьвіта“ у Львові чч. 184—185) мал. 8⁰ 136 стор. Цїна 20 кр.

Василь Чайченко. Байки. — Накладом редакциї „Зорі“ у Львові, мал. 8⁰ 68 стор. — Цїна 30 кр.

Останні романи Г. Сінкевича. Два відчити М. Грушівського, читані в львівскім „Клюбі Руснаків“. Видане Василя Лукича. Накладом ред. „Зорі“. 16⁰. 50 стор.

Повістки і ескізи з українського житя — А. Кримського, появили ся у Львові з друку. 8⁰ Стор. I—IV+1—322.

На виданє першого тому творів Михайла Драгоманова, котрий буде друкуватись під доглядом М. Павлика, жертвував п. К. Фрайтаґ 600 рублів.

Житє і Слово буде в слїдуючім 1896 р. виходити в такім самім обемі і на таких умовах, як і досї. Від нового року перестане однак містити спірі материяли, натомісць розширений буде відділ белетристики орґінальної і перекладної, а побіч більшого числа праць історичних і історично-літературних обіцяє редакция звернути особливу увагу на відділ критики.

„Руский Амвонъ“, бібліотека проповідий, зачав виходити трпаркушевими зошитами в Перемишли. В першім випуску побіч проповідий еп. д-ра Пелеша, пок. о. Мих. Січиньского, Данила Лепкого і ин. подибуємо також „Проповідь слова Божого в день преп. о. нашого Онуфрія“, написану Маркіяном Шашкевичем. Сю проповідь, доси ще недруковану, передав редакциї еп. др. Пелеш, і редакция надрукувала еї в орґіналї без змін.

ТЕЛЕҐРАМИ „БУКОВИНИ“.

Відень, 18. жовтня. N. fr. Presse одержує з Білгороду телеґрафічну вість, що центральний вділ поступовців рішив покликати Ґарашаніна телеґрафічно до Білгороду, щоби перебрав керму правительства.

Загреб, 18. жовтня. На підставі рішеня студентского зібраня, щоби участники в спаленю угорскої хоругви ставили ся перед судом, зголосило ся около 100 студентів у полицї; з них велику часть арештовано.

Париж, 18. жовтня. Доносять, що якогось баварского капітана Артура Штубенравха арештовано яко підозрілого о шпіоньство.

Царгород, 18. жовтня. Вчера були всї склепи Вірменів отворені.

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. АНТІН СВЕРЖХО

бувший *приватний асистент проф. Борисікевича,*
б. практичний лікар на клініках проф.: Борисікевича і Габермана в Градци, Швайґера, Ґлюка, Якобсона і Швабаха в Берлинї,

специяліст для слабостий очий і ух

осів в Чернівцях, ул. ратушева ч. 13 і ординує почавши від 1-го падолиста 1895 від 10—12 і від 2—3 год.

ДЛЯ БІДНИХ БЕЗПЛАТНО.

(Через бюро оголошень Л. Горовіца в Чернівцях.) (1—3)

ВСІХ НАУК ЛІКАРСКИХ

Др. Едмунд Кароль Фухс

емер. секундар ц. к. публичного шпиталю у Відни і ц. к. університетскої клініки для очий проф. д-ра. Фухса у Віднї, осів тут яко

**специяліст для слабостий очий
УХ і ГОРТАНКИ,**

та ординує щодня від 10—12 год. перед полуднем і від 2—4 попол. при ул. паньскій, ч. 29.

ТОВАРИСТВО „ПРОСЬВІТА"

при зближаючих ся іспитах в школах народних подає до відомости Сьвітл. Рад Шкільних, Впов. сьвященників, катихитів, учителів і родичів, що книжки накладу товариства, призволені кр. Радою шкільною на премії для учеників, *красно оправлені з позолоченими берегами*, можна купити **в канцеляриї товариства при улици Вірменьскій ч. 2** по слідуючій ціні:

Росказн про сили природи 20 кр. Оповідания о житю сьв. Бориса і Гліба 20 кр. Повістки для дітий 27 кр. Сестра 15 кр. Байки 22 кр. Історня Руси ч. I. 25 кр. Історня Руси ч. II. 23 кр. Лен і коноплі 24 кр. Рогата худоба 45 кр. Про живоплоти і ліси 20 кр. Венямин Франклін 16 кр. На досьвітках 22 кр. Серед ледового моря 25 кр. Житє сьв. великомученика і лікаря Панталеймона 20 кр. Дрібна птиця господарска, а великі гроші 20 кр. Відкрите Америки 22 кр. Звірята шкідні і пожиточні 42 кр. Перекотиполе 18 кр. Кирил і Методий 22 кр. Молитвенник народний (в звичайній оправі) 20 кр.

в лучшій оправі:

а) хребет полотняний і золочений хрест з переду 25 кр. б) ціла оправа полотняна, береги золочені і золочений хрест з переду 35 кр. — Молитвенник народний великий по ціні 90 кр., 1·10, 1·30, 1·60 і 1·80 зр.

Всякі замовлення висилають ся скоро і точно.

„ДНІСТЕР"

товариство взаїмних обезпечень
у Львові,
улиця Валова ч. 11,

засноване на підставі концесиї ц. к. міністерства справ внутрішних з дня 9. грудня 1891 р. ч. 22751, розпочало свою діяльність дня 15. н. ст. вересня 1892 р.

„**Дністер**", опертий на засаді взаїмности своїх членів, обезпечає всяке майно движиме і недвижиме против шкід огневих під найприступнійшими услівями і почислює можливо найнизші премії.

Всякі шкоди ліквідують ся і виплачують ся сейчас по пожарі.

Зголошення о уділене аґенциї в місцевостях, де нема аґентів „Дністра", принимають ся.

ЛІТЕРАТУРНЕ ТОВАРИСТВО

„РУСКА БЕСІДА"

в Чернівцях,
улиця Петровича число 2,
має на складі:

„Ілюстровану бібліотеку"

для молодіжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892, 1893, 1894, по 1 зр. 20 кр. за річник, а всі 9 разом за 9 злр.

— З пересилкою почтовою **9** зр. **30** кр. —

РЕСТАВРАЦИЯ КУЗМАНЇОГО

в Чернівцях, ул. божниці ч 3,

поручає ся П. Т. Публиці з замовленями на добрий і смачний харч по дуже дешевих цінах.

(Експедиция оголошень А. Горовица в Чернівцях.) (2—2)

КНИГАРНЯ

наукового Товариства імени Шевченка

у Львові, улиця Академична ч. 8

продає слідуючі книжки:

	зр.	кр.
Юрий Федькович. Повісти і оповідання	—	20
Михайло Старицкий. В темряві, драма	—	20
Вас. Чайченко. Твори прозаїчні ч. I. 80 кр., ч. II. 50 кр., ч. III	—	80
— Книга казок, поезиї часть II.	—	60
— Під хмарним небом, поезиї ч. I.	1	—
Тарас Шевченко. „Кобзар" 2 томи 4·50 зр., з пересилкою	5	—
— Кобзар для дітий	—	20
Іван Франко. Жіноча неволя в руских піснях народних	—	35
— Без праці, оповідане	—	20
— Лис Микита Ґетого	—	50
— Украдене щасте, драма	—	30
Уманець і Спілка. Словар российско-україньский ч. I. і II. по	2	50
I. Баштовий. Україньство на літерат. позвах з Московщиною	—	50
Мих. Коцюбиньский „Хо", оповідане	—	10
Левенко. Папи і люди, повість	—	80
— Салдатский розрух	—	10
К. Т. Подоленко. За громаду, хроніка	—	20
Ом. Партицкий. Провідні ідеї в письмах Тар. Шевченка	—	35
Вас. Ріленко. „Іфіґенія в Тавриці", драма	—	30
Записки Товариства імени Шевченка ч. I., II., III., IV., V, і VI. по	1	20
Ю. Кенан. Сибір ч. I. II	1	20
Кирило Студиньский. Лірники, студия	—	20
— Пересторога	1	—
Василь Щурат. Пісьня про Роланда	—	50
Леся Українка і Макс. Ставиньский. Книга пісень Г. Гейне	—	80
— На крилах пісень, збірник поезий	—	60
Др. Огоновский: Істория рускої літератури II. 3 зр., III. ч. 1 і 2 — 4 зр., IV. 1 зр., а том I	3	—
— Studien auf dem Gebiete der ruth. Sprache	1	50
Куліш. Шекспірові твори перекл. ч. 1.	1	—
— Чорна Рада, повість	—	80
Іван Нечуй. Повістки і оповідання	—	30
— Сьвітогляд україньского народа	—	30
— Кайдашева сімя, повість	—	50
— Навіжена, повість	—	20
— Над чорним морем, повість	—	90
— Хмари, повість	1	50
— Причепа, повість	1	50
— Микола Джеря, повість	—	80
— Поміж ворогами	—	50
— Попались	—	10

ПРАВДА

ВІСТНИК

політики, науки і письменства, виходить двічи в місяць по ціні на рік 4 зр., на пів року 2 зр., на чверть року 1 зр.

У Львові, улиця Академична, ч. 8.

ВИЙШОВ

МОЛИТВЕННИК

виданий „Просьвітою"

в народній мові, великий, обіймаючий 640 сторін друку, найновійший зі всіх таких Молитвенників.

Молитвенник сей містить в собі: I.) Молитви щоденні ранні і вечірні. II.) З Богослуження церковного, іменно: а) з Вечерні, б) з Повечерниці малої, в) з Повечерниці великої, г) з Утрені, д) Літурґія сьв. Іоана Золотоустого, е) Молитви з часі сьв. Літурґії. III.) Тайни покаяня і пресьв. Евхаристиї. IV.) Молитви для ріжного віку, стану і в ріжних потребах. V.) Молитви в часі великого посту. VI.) Молитви на празники а) Господскі, б) Богородичні, в) Сьвятих. VII.) Молитви сполучені з відпустами, VIII.) Акафист до а) Ісуса Христа, б) Пресьв. Богородиці в) сьв. Отця Николая. IX.) Молебен до пресьв. Богородиці. X.) Тропарі, кондаки, богородичні і прокимени а) недільні, б) щоденні, в) на празники Господскі, Богородичні і Сьвятих, г) на деякі потреби. XI.) Коляди і иньші пісні церковні. XII.) Місяцослов цілого року.

Сей молитвенник дістати можна **в канцеляриї товариства „Просьвіта" і в книгарні Ставропиґійській і перепл. заведеню Мих. Спожарского** по таких цінах:

	зр.	кр.
1) Молитвенник брошурований	—	70
2) оправлений на-пів в полотно з одвітними відтисками	—	90
3) оправлений цілo в полотно з золоченями і відтисками	1	10
4) оправлений як під 3) з додатком золочених берегів	1	30
5) оправлений на-пів в шкіру з золоченями і відтисками	1	10
6) оправлений цілo в шкіру з золоченями і відтисками	1	60
7) оправлений як під 6) з додатком золотих берегів	1	80

Замовляючі поодиноко Молитвенники зволять присилати на оплату почти 20 кр.

Альбум заслужених Русинів.

Ціна 70 кр.

В Дрібній бібліотеці, видаваній у Львові Костем Паньковским, вийшли доси сі книжочки (разом чисел 13):

Байки Евґена Гребінки (10 кр.)
Малярі, оповідане Всеволода Гаршина (10 кр.)
Пролісок, поезиї Павла Граба (20 кр.)
З чужого поля. Переклади Павла Граба (20 кр.)
Що то є господарність — Ґерінґа (переклад В. Герасимовича) 20 кр.
Поезиї Осипа Маковея (20 кр.)
Оферма, оповідане его-ж (10 кр.)
Твори Івана Сурика, переклад з російского (10 кр.)
Україньскі писаня Митра Оленьковича (10 кр.)
Писаня Василя Кулика (10 кр.)
Чернеча республика на Афоні — Василя Щурата (10 кр.)
Нарід в неволі (то що було друковане в *Неділі*) — 10 кр.
Микола Палкин Льва Толстого, оповідане 10 кр.)

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей.

З друкарні Г. Чоппа.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL